

Oslo 15.11.2021

Famlie- og kulturkomiteen
Kopi: Kulturdepartementet

Norske Dansekunstneres innspill til tilleggsproposisjon for kulturbudsjett 2022

Forslagene som kommer i Prop 1S. tillegg (2021-2022) fra kultur- og likestillingsdepartementet viser en åpenbar vilje og gode takter for å styrke og utvikle premisser og vilkår for kunstneren og kunsten i årene som kommer. Her følger Norske Dansekunstnere, et fag- og kunstnerforbund som organiserer om lag 900 dansere, koreografer og pedagoger, sine kommentarer til fremlagte forslag.

Kap. 320 Post 55 Norsk kulturfond

Forslaget om økning til fondet vil styrke fagområdet musikk. Når rådet selv i flere år har søkt om en økning på 20 millioner til scenekunst, og det finnes gode argumenter for en betraktelig styrking av finansieringen av dansekunst via fondet, er det skuffende med en slik fagspesifikk prioritering.

Det er åpenbart at alle kunstområdet finansiert via kulturfondet har behov for å styrkes, men for danskunsten er tildelingsprosenten for fagområdet scenekunst betydelig lavere (19 %) enn gjennomsnittlig tildelingsprosent (35 %) på tvers av alle ordninger og de andre fagområdene. Dersom lik tildelingsprosent på tvers av kunstfag var etablert som norm, og det kunne gis tilsagn på 35 % av søknadssum, måtte avsetningene til scenekunst vært økt fra 164,9 mill. kr til 299 mill. kr. Det utgjør en differanse på 134 mill. kr i forhold til faktisk avsetning i 2019.

Da tildelingsprosenten er så ulik på tvers av kunstfag bør det være en politisk målsetning å jevne den ut raskt. Kunstfelt som i liten grad er institusjonalisert og har infrastruktur å virke innenfor, som dansekunsten, bør utover en utjevning av tildelingsprosenten vurderes ekstra bevilgninger gjennom kulturfondet i påvente av at infrastrukturen styrkes.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Forslag til kommentar: *Familie- og kulturkomiteen ser behov for å styrke avsetningene til scenekunst under Norsk kulturfond og sikre at tildelingsprosenten til de ulike kunstfagene over tid jevnes ut. For å øke den økonomiske bærekraften i prosjektene som får tilsagn må ordningene for scenekunst styrkes med minimum 20 mill. kr fra 2022, dette i tråd med Rådets søknad.*

Kap. 320 Post 72 Kunstnerstipend m.m

Vi ønsker spesielt forslaget om økning under Post 72 Kunstnerstipend m.m varmt velkommen. Vi ser dette som en direkte og kontant gjennomføringsevne av politiske løfter og et helt riktig skritt mot å gradvis øke i tråd med kunstfeltets behov. Vi vet at det er særlig behov for flere stipender til dansekunstnere og ser nå frem til en gradvis og strategisk opptrapping av stipendhjemler for danskunstnere spesielt. Fordi dansekunstnere står svakere i arbeidsmarkedet og mangler tilgang til faste og langvarige arbeidsforhold anbefales det bla. i Strategi for scenekunst 2021-2025 å styrke stipendordningen for disse.

Videre minner vi om at behovet om å endre *Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere* slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten, fortsatt er der. Vi mener dette må formuleres i forskriften slik at Stortinget står fritt til å beslutte en høyere økning.

Forslag til kommentar: *Familie- og kulturkomiteen ber Kulturdepartementet endre Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten. Dette må formuleres i forskriften slik at Stortinget står fritt til å beslutte en høyere økning.*

Kap. 320 post 74 / Kap 323 Musikk og scenekunst

Utviklingen på scenekunstfeltet de siste 15 årene viser behov for nye typer arenaer og strukturer. Det er gjensidige avhengigheter mellom kulturinstitusjonene og det frie feltet. Aktører i det frie feltet jobber under en særskilt utsatthet, som har blitt synliggjort av pandemien. For dansekunstens del er videreutvikling og bedre koordinering av eksisterende infrastruktur, samt opprettelse av nye hybridinstitusjoner essensielt for å hente ut dansekunstens uforløste postensialer. Forslagene i den nylig fremlagte Strategi for scenekunst 2021-2025 bærer på viktige løsninger og må legges til grunn for den videre utviklingen av infrastruktur og ordninger på scenekunstfeltet. Vi ber den nye regjeringen følge opp i tråd med anbefalingene i denne.

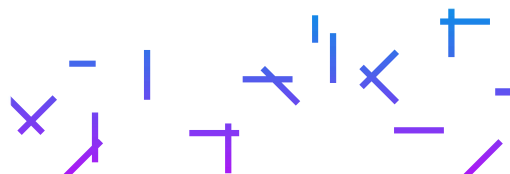
Solberg-regjeringen har fremmet et forslag om å styrke de regionale kompetansesentrene for dans (RKD) med 10 mill. kr fra 2022. Dette utgjør en viktig styrking av norsk dansekunst sin fremtid og økningen må prioriteres også av den nye regjeringen. Sentrene utgjør kjernen i den fremtidige nasjonale infrastrukturen for dansekunst. Samtlige RKD ønsker å tilby bedre og flere tjenester, og flere av dem har potensialer om å bli nasjonale, koreografiske sentre. I tillegg ser vi et sterkt behov for å etablere et Koreografiens Hus med prøve- produksjons- og visningslokaler i Oslo, for å imøtekomme feltets svært manglende behov for tilrettelagt infrastruktur i hovedstaden.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Vi ber om at det utvikles en konkret og helhetlig utviklingsplan for det nødvendige, totale støtteapparatet for og infrastrukturen rundt norsk dansekunst for fremtiden. Å få på plass det som trengs vil kreve langsiktig politisk handlekraft og investeringsvilje å gjennomføre.

Kap. 320 Post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.

Forslaget om å fremskynde en ordning for etablerte scenekunstkompanier stiller vi oss svært positive til. Nå kan arbeidet med å finne en treffende og dynamisk ordning hvor formål og kriterier er godt forankret fra danse- og scenekunst virksomhets virkelighet begynne. Å få denne søkbar slik at flere virksomheter likestilles er viktig og tydelige kriterier for opptak tilknyttet denne ordningen må komme på plass slik at flere etablerte scenekunstkompanier gis mulighet til å inngå i et forutsigbart og langsiktig finansieringssystem. En økning på 4 mill. kr er en god start for 2022, men i kulturbudsjettene for de neste årene bør det siktes mot at ordningen gradvis oppjusteres slik at den totalt berammes med 50 mill. kr når den er ferdig utviklet og etablert. Det er behov for at dette skjer innen 2025.

Norsk dansekunst er ettertraktet i hele verden og etterspørselen har vært jevnt økende de siste 15 årene. Etablerte, norske dansekompanier har i stor grad bidratt til denne utviklingen. Disse er en form for hybridinstitusjoner som gir gode arbeidsmuligheter til utøvende dansere, komponister, lysdesignere m.fl. Denne fleksible organisasjonsformen gir rom for både nyskaping, videreutvikling og gjenopptakelse av allerede utviklet kunstnerisk materiale. Den nye ordningen for etablerte scenekunstkompanier er avgjørende for disse kompanienes videre eksistens etter at mulighetene under den tidligere basisordningen er uttømt. Den vil derfor bli et siste, kompletterende ledd i utviklingskjeden for den ikke-institusjonaliserte scenekunsten og vil supplere dagens ordninger for scenekunst under Norsk Kulturfond på en god måte.

Forslag til kommentar: *Familie- og kulturkomiteen ber kulturdepartementet i godt samråd med danse- og scenekunstheltet, utvikle en godt fundert søknadsbasert ordning for etablerte kompanier. Dette er av avgjørende betydning for å kunne videreføre betydningsfulle verker innen danse- og scenekunsten og sikre likebehandling av etablerte kompanier. Ordningen bør berammes med en opptrappingsplan mot 50 mill. kr innen 2025.*

Nye tiltak for sikring av kunstneres arbeidsrettigheter og vilkår

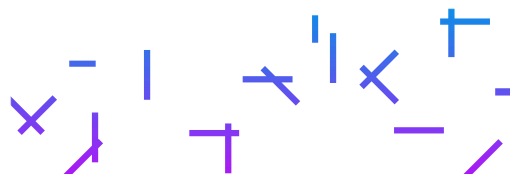
Majoriteten av Norske Dansekunstneres medlemmer er selvstendig næringsdrivende. Kort varighet på oppdrag og prosjekter gjør at kunstnerne veksler mellom å være ansatt og få lønn og å være fakturerende oppdragstagere. Dette er lite bærekraftig og det skaper en utrygg tilværelse for kunstnerne, da tilgangen på de sosiale velferdsgodene som f.eks sykepenger og dagpenger er begrenset som selvstendignæringsdrivende. Midlertidighet er også årsaken til at flere dansekunstnere veksler mellom å undervise, danse og koreografere og gjør at færre kan profesjonalisere seg innen kun én type virksomhet eller yrkesutøvelse innenfor dansekunsten. Dette vekselvirket krever utstrakt administrasjon, noe som i 75% av tilfellene gjøres av kunstnerne selv.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

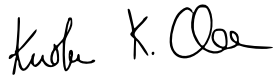
Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

At vår nye kulturpolitiske ledelse adresserer behov for å styrke kunstnerøkonomien gjennom styrking av statens kunstnerstipend er av stor betydning. Det er imidlertid andre forhold som også bør adresseres snarlig for å avhjelpe situasjonen for kunstnere. Arbeidstakerbegrepet og den tilknytningspraksisen som er etablert som sedvane i scenekunstheltet må gjennomgå juridisk. Det bør snarest nedsettes en arbeidsgruppe for å vurdere lovligheten i ansettelses- og tilknytningsforholdene i scenekunstheltet. Svært mange dansekunstnere og -pedagoger må i dag ta oppdrag som selvstendig næringsdrivende, der oppdragets art og arbeidets innhold tilsier at de skulle vært ansatt. Det må tas et oppgjør med denne ukulturen gjennom å tydeliggjøre arbeidslivets standarder for alle aktører innen scenekunsten. Vi ber om at KUD i samarbeid med ASD nedsetter en arbeidsgruppe for å gjennomgå denne problematikken.

Med hilsen

Kristine Karåla Øren

Forbudsleder

Eva Grainger

Nestleder

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

